teneatur. Quid autem sunt terrena omnia nisi quedam corporis indumenta. Qui ergo contra dyabolum ad certamē properāt vestimenta abijciāt ne succumbant. Tercio vt mundum vincamus ꝯsideremus quia inficit post se trahens suos amatores. cum eniz ꝑm iohannem. Omne quod est in mundo concupiscentia sit carnis concupiscētia oculorum aut superbia vite. his tribus infectionibus omnes inficit amatores. vt sint auari. luxuriosi ⁊ superbi sicut ille. quia vt Ecl. xiiij. dicitur. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea ⁊ qui ꝯmunicauerit superbo induet superbiam. vnde p̄s. Commixti sunt inter gentes ⁊ didicerunt opera eorum. et ꝑuierunt stul. eorum ⁊ factum est illis inscan. In hoc aut solo obmissis omnibꝫ alijs mūdum possumus supplantare. quia vt ait iacobus quarto. Nescitis quia amicitia huiꝰ mundi inimica est deo. Quicunqꝫ ergo voluerit esse amicus huius seculi inimicꝰ dei constituitur. qđ cernens Gre. di. Nemo potest in vna eademqꝫ re omnipotenti deo ⁊ eꝰ hostibus gratus existere. Nam deo amicum se denegat qui eius placet inimico. et inimicis veritatis aduersabitur quo eidem veritati subiugatur de hac lucta di. Bern̄. Veri luctatores sunt qui aduersus huius seculi luctantur illecebras. Mundum ergo meliꝰ vīcere ⁊ supplantare non possumus nisi vt ipsum per omnia relinquamus. quod figuratum legimus in predicto veteri iacob qui fugiendo non concertando laban auunculuz suum vicit. hoc ante omnia precauentes ne sic fugientes furemur ydola laban. id ē mūdi affectiones ⁊ imaginatōes. ipsa sicut rachel sub straminibus nos sub religiosis vestibus abscondamus. Nam de talibus Iacob sententiam mortis dedit dicens. Apud quemcunqꝫ deos tuos inueneris. necat̄ coram fratribus nostris. que sententia est corā deo ⁊ sanctis omnibus approbata. Quartū membrū luctandi viz cum angelo in sermonem alium reseruemus. eo ꝙ cum nobiliorem contineat materiaz diffusius pertractatur ad laudem iesu christi. ⁊c̄.

De eodem Sermo. LVII.

Iacob dilexi esau aūt odio habui. malach. primo di. Gre. Ille qui certat in luctamine aliquādo se superiorem. aliquando vero eum cuz quo contendit inuenit superiorem. qui enim luctatur nondum est victoriam ꝯsecutus. sed certat vt eū vincere valeat qui resistit. Verba itaqꝫ proposita licet de veteri iacob secūdum literalem hystoriam dicta sint ꝑm misticū tn̄ sensum de nr̄o iacob. et ꝑm moraleꝫ expositionē pn̄t intelligi de quolibet luctatore. Q aūt veterē iacob dilexerit patet ex eiusdem v̄bi assertione. alias em̄ significatio nominis caderet ab effectu qđ in v̄bis dn̄i fieri nō potest. Q aūt nr̄m iacobum dilexerit. triplici signo patet. scz ex tribulatōis multiplicitate. ex ap̄latus dignitate ⁊ singulari familiaritate. Nam de primo dr̄. Quē em̄ diligit dn̄s corripit ⁊ q̄si pater in filio sic complacet sibi. de scđo est ratio. Qui em̄ aliū ad sublimē dignitatē ꝓmouet certū est ꝙ diligat eū. vnde iohan. hoc est preceptū meum vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. de tercio patet. Deus em̄ iacobū pre ceteris familiarē habuit. qꝛ ip̄m ⁊ fratrē suū iohannē exclusis alijs sepe ad sua secreta vocauit. Q etiaz quēlibet luctatorē ⁊ in tribulatōe positū diligat pz Apo. vbi dicitur Ego quos amo arguo ⁊ castigo. Cum igitur sint duo prīcipia merēdi. actōnes viz ⁊ passiones. nr̄ iacobus imitatus ē veterē in passionū sufferētia. Sic etiā in efficatia actionē in eisdem locis ⁊ totideꝫ vicibꝫ passiones in vtero. patiam intꝰ exhibēs ad q̄ꝫlibet passionē vīcens se. ne aliquis motus impatīe surgeret in corde suo. Unde in act. de eo ⁊ de alijs coap̄lis legit̄. Ibāt ap̄li gaudentes a ꝯspectu ꝯcilij. quoniā digni habiti sunt ꝓ noīe iesu ꝯtumeliaz pati. Scđo luctādo supplantauit passiones in domo hoc est in corpe malū ꝓ malo nūq̄ꝫ reddēs ⁊ ideo legitur in vita sua ꝙ cū eum hermogenes perseq̄retur. dixit ad philetum vt bona pro malis ꝑm ꝙ maijster nr̄ nos docuit reddamus. absolue eum qui te ligauit. Tercio vicit passiones ⁊ persecutōes quas a mđo ꝑtulit totius mđi maliciā vilipēdēs. Quarto luctabat̄ cū anglo hoc ē cū v̄tutibꝫ

et difficilibꝫ operibꝫ illoꝝ difficultates sibi applicās. ac si naturaliter sit affectus Cū eñ omne bonū ⁊ omnē ꝟtutē ex preuaricatōne primoꝝ parentū difficulter opemur. easdeꝫ passiones ita vicit vt eadē oīa delectabiliter oparetur. Et hec de supplantatione sancti iacobi breuiter tacta sufficiāt. Nunc videndum est qualiter nos passiones debeamus vincere vt ⁊ nos eas supplantemus. et eoruꝫ amaritudines sub pedibus ꝯculcemus tamdiu cū eis luctātes. quousqꝫ eas cū gaudio sustineamus. Ad quod nos idem iacobꝫ inducere intendebat cum dicebat. Oīe gaudium existimate fratres cū in varias tribulationes incideritis. L De hac ḡ tribulatione. tria per ordineꝫ ꝓsequemur. primo de tribulatōis necessitate. scdo de eius maioritate. tercio de luctaminis q̄litate. Primo ergo dicendum est de tribulatōis necessitate. Oportet enim omnē hominē ad statū ꝑfectionis ꝓmouende tribulationis exerceri. Nullus eñ vnq̄ amicus dei effectus ē. nisi tribulationibꝫ tunderetur. Unde thobie. xij. dixit angelus. Quia acceptus eras deo. necesse fuit vt tēptatio probaret te Judith. viij. Omnes qui placuerūt deo per multas tribulatōes transierunt fideles. hinc ꝓuerb. tercio. Quē diligit deus corripit ⁊ quasi pater in filio ꝯplacet sibi. Sūt aūt q̄tuor cause ꝓpter quas tribulatio necessaria est scilicꝫ ꝓpter opm nr̄oꝝ imperfectōem. dei assimilationē. spiritualis vite edificatōeꝫ ⁊ regni celestis assecutioneꝫ. Primo dico tribulatio necessaria est ꝓpter opm nostroruꝫ imperfectionē Cum eñ duo sint principia merendi scꝫ opatio ⁊ tribulatio. et opera nostra pauca sint vilia ⁊ breuia vt per ea non possimus ad magnū statū sanctitatis peruenire oportet suppleri in passionibꝫ q̄ minus est in actionibꝫ. vnde Eccle. vij. De negligētia expurga te cū paucis. qd̄ est dicere. de negligentia opm expurga te cū paucis tribulatōibꝫ Secundo tribulatio est necessaria ꝓpter dei assimilatōeꝫ. Tantū eñ ei similes erim⁹ in celo quantū ei assimilabimur in terra. Ad hoc eñ induit hominēꝫ vt visibilis factus se nobis ꝓponeret ī exēplū. et qꝛ tota vita sua plena fuit tribulatōibꝫ. oportet nos ei assimilari in tribulatōibꝫ. Nam vt ait apl̄s. Si cōpatimur ⁊ ꝯregnabimus. vnde ad magnaꝫ ꝯmēdatōꝫ dr̄ de homine tribulato. sap̄ xiiij. Simili pena ſuus cū dño afflictus est. ⁊ popularis hō regi sil̄ia passus ē. itē Ecl. xxxiij. Ante faciē hoīs sil̄itudo alterius hoīs. Unde ꝓ magna laude apl̄oꝝ dr̄ Ezech. i. Sil̄itudo hoīs erat in eis. scꝫ apl̄is. hinc. i iohā. tercio. Oīs qui hꝫ hāc speciē sanctificat se sicut ille sanctus est. vñ bern̄. Proderit mihi dñi passio si mea sequit̄ imitatio. alioquī requiretur a me sanguis ille iust⁹ qui effusus est sup̄ terrā. Tercio tribulatio est nc̄cia ꝓficere cupiētibꝫ in statū magnū ꝓpter religiose vite edificatōeꝫ. Nunq̄ eñ vita religiosa in hoīe edificabitur nisi castigatio ꝯtinuetur ꝓpter qd̄ Leui. xvi. dr̄. Affligetis aīas vr̄as religione perpetua. Cū eñ ꝯsolatio spūalis sit fomētū ꝑ qd̄ vita spiritualis nutriat̄ nullatenus poterit ꝯsolari qui nō fuerit tribulatus. Sūt enī ꝯiuga qꝛ omnē tribulatōeꝫ sequitur ꝯsolatio. vnde thobie. iij. Post tēpestatē tranquillū facis ⁊ p⁹ lacrimatōꝫ ⁊ fletū gaudiū ⁊ exultatōeꝫ infundis. hīc bern̄. Disce o homo in spirituali exercitio duplex auxiliū desup̄ sperare. scꝫ correptōeꝫ ⁊ ꝯsolatōeꝫ Altera foris exercet. altera visitat intus. illa opatur humilitatē ista caritatē. Trahim̄ autē in spūalem vitā cū tēptationibꝫ ⁊ tribulationibꝫ exercemur. currim⁹ cū interius ꝯsolationibꝫ ⁊ inspirationibꝫ visitamur. Quarto tribulatio nc̄cia est ꝓpter celestis regni adeptōeꝫ. Nullus enī ad regnū celoꝝ ⁊ ad illā abyssum oīm voluptatū peruenire poterit. nisi per amaritudinē passionū. neqꝫ enī ille qui de celo venit iesus xp̄s ad celū redire voluit. nisi per viā amarissime passionis. vnd̄ Lu. xxiiij. Nōne oportuit xp̄m pati. et ita intrare in gloriā suā. ꝓpter qd̄ dixit discipulis ⁊ nobis in illis Lu. xxij. Vos estis qui permansistis mecū in tēptationibꝫ meis ⁊ ego dispono vobis sicut disposuit mihi pt̄ meus regnū. ac si dicat. Sicut disposuit pater meus. vt veniēs in m̄dm nō redeā in celuꝫ nisi per viā tribulatōis. miserie passionis ⁊ angustie. sic ⁊ ego dispono vobis vt ⁊ vos sil̄iter veniatis ad regnū per tribulatōes. Hīc Actuū. xiiij. Quoniā ꝑ multas tribulatōes

oportet nos intrare in regnũ celorũ. Ex his ergo quattuor causis luce clarius ptz q̃ necessaria sit tribulatio omnibꝫ qui proficere cupiunt apud deũ. ¶ Secundo dicendum est de tribulationis augmẽto ⁊ maioritate. qz plerũq̃ ꝓtingit vt quanto maiori gratia homo a dño visitatur tanto maiori tẽptatione tribulatur de hoc augmẽto duo dicenda sunt. Primo de eius maioritate. Secundo de eius causalitate. Et primo q̃ hoc maioritas ꝓtingat ⁊ ita fieri debeat tam figura q̃ scriptura poterit declarari. et per figurã. dicitur enim Ezech. j. Cum eleuabãtur simul ⁊ rote ꝗcunq̃ ibant spiritus illuc eunte spiritu ⁊ rote pariter eleuabãtur sequentes eum. Quid per spiritũ nisi spiritualis vita quid per rotã. nisi tribulatio que nos rotat accipitur. quocũq̃ ergo vadit vita nr̃a spũalis ibi ꝗ̃ eriam vadunt rote tribulationes nostre. Secundo idem per scripturã poterit edoceri. de quo iterũ Ezechi. xlvij. Transduxit me dñs per aq̃m vsq̃ ad talos. rursumq̃ duxit me per aquas vsq̃ ad genua. tercio vsq̃ ad renes. per quod nobis innuitur q̃nto profundius ducimur in gratiaz tanto altius tribulamur. Secundo dicendum est de eius augmẽti causalitate. hoc est cur hoc ꝓtingat ⁊ ob quã causam. Sunt aũt tres cause. quia quãto plus hoies deuoti in gratia ꝓficiũt tanto ad sufferendum sunt fortiores. virtuosiores ⁊ indigẽt vt sint cautiores. De primo q̃ quãto sint fortiores ex visitãte gratia tanto dñs plus apponit de tribulatione vt vndiq̃ meritũ eis cumuletur. qz pua tribulatio cũ talibus gratijs nõ sentiretur. Si ergo debet fieri tribulatio oportet vt ꝓpt̃ fortitudinẽ maior fiat. vnde iob. xxviij. Aquas appendit in mensura. Aquas enim ponere in mensura est tribulatõez ꝗ mensuratã fortitudini ponderare. hinc apls. i. Corinth. x. Fidelis deus qui nõ patietur vos tẽptari supẽ illud quod potestis. nec ex eadem fidelitate permittit nos minus temptari. vnde quãto maior est fortitudo tanto de tribulationibꝫ plus apponit. Secundo augmẽtatur tribulatio ꝓpter augmentũ virtutũ. et qz ex visitãte gẽa virtuosiores sunt homies. ergo iteruz ex hac causa plus apponit deus quia illustratis virtutibus tribulatõnes valde nobiliter sufferuntur. et quanto nobilius tribulatões sufferuntur tanto amplius merita cumulãtur. ps. In multitudine virtutis tue mentientur tibi inimici tui. Item math. xxvi. Dedit vnicuiq̃ fm ꝓpriam virtutem. Naz absente gratia virtutes videntur esse extincte et ideo facilimo impulsu hõ caderet in peccatũ. Tercio augmentantur tribulatões cũ homines sunt in gratia vt cautiores reddãtur. Nam ex presentia gratie homo possz faciliter superbire. Ne ergo supꝫbiat foris quã doq̃z permittitur tribulationibus impulsari. hinc Gre. Postq̃z deus hominem visitat subito probat illum. quia accedendo ad corda nostra ad virtutes prouebit ⁊ recedẽdo ꝓcuri tẽptationibꝫ permittit. Si enim post virtutũ munera nulla tẽptatione ꝓcutitur a se habere animus ⁊ a semetipso gloriatur. Ut ergo firmitatis dona habeat ⁊ humiliter suam infirmitatẽ recognoscat. ꝑ accessuz gratie ad alta sustollitur ⁊ per recessum quid ex ipo sit probatur. Sciendum tamẽ q̃ sancti homines harũ alterationũ ⁊ vicissitudinuz experientia assuefacti. has tẽptationes faciliter sufferunt scientes q̃ non ad perditionẽ sed ad emendatõez taliter alterantur. nõ. n. vt dicitur in thobia. delectatur in perditionibus nostris. sed post singulas tẽptationes gratia rediens augmẽtatur. vnde prouerb. xij. Non contristabit iustum quicquid ei acciderit dicens. cum ps. Paratũ cor meum deus. paratum cor meum. ac si dicat. paratum ad tribulatões sicut ad ꝓsolationes.

¶ Tercio dicendum est de luctaminis qualitate. hoc est qualiter in tribulationibꝫ luctari debeamus vt virtuosi eas ⁊ fm dei beneplacitum supplantemus hoc est sub plãtas eas viriliter ꝓculcemus. De quibꝫ sciẽdũ q̃ totidem locis ⁊ vicibꝫ cum passionibꝫ luctari oportet sicut diximus de actione. s. in vtero in domo. cum laban. i. mundo. ⁊ cuz ãgelo. Prio passiones sufferimus in vtero cũ de pfidia blasphemia vel superbi fuimus nimis grauiter naufragamur. cum quibus tunc viriliter luctatur si nũq̃z eis in aliquo consentimus. vnde Berũ. Si sentis ⁊ non consentis passio est quãdoq̃z sananda. tunc

aūt perfecte vincimus si hūiliter ea sufferi-
mus ⁊ nunq̄ minus in aliquo exercitio fa-
ciamus. Scdo passiones sufferimus in do-
mo hoc est in corpe cū carnalibꝫ desiderijs ⁊
quibuslibet fedis ⁊ immūdicijs grauiter ca-
laphizamur. Quas tūc viriliter supplanta-
mus qñ per fortissima exercitia corpus ma-
ctamus ⁊ mactādo maceramꝰ. quousq̄ car-
nis immūdicia penitus extinguatur. corpꝰ
peccati qd̄ huiusmodi pruritꝰ excitat destru-
atur. om̄ia q̄ corpus peccati ad voluptatem
postulat per om̄ia respuētes. vt de nobis ve-
raciter dici possit. illud Job. iij. Clamorem
exactoris nō audit. qd̄ fortissimo indiget lu-
ctamine. qꝛ vt ait ysai. A planta pedis vsq̄
ad verticē nō est in nobis sanitas. vñ bern̄.
Nosipsi gestamus laq̄um nr̄m. nobiscū vbi
q̄ circū ferimus inimicū nostrū carnē hanc
loquar de peccato genitā ⁊ nutritā. sed multo
amplius praua ꝯsuetudine viciatā. nihil e-
nim purū in corpe hoīs inuenitur. abintus
manat de corde exit pestiferū virus. ac de in-
ceps corpus occupat vniuersum. quibus si
additū denegamus ⁊ ea per ꝯtraria exerci-
tia supplantamus. victores erimus gloriosi
Tercio luctandum est cū laban hoc est cum
mdo qui grauissimis acculeis nos affligit.
cordibꝫ amatorū suorum tres lanceas sicut
alter ioab miserabiliter infigēs. scꝫ cupidi-
tatē. vanitatē ⁊ voluptatē. de quibꝫ dic̄ ioh.
Omne quod est in mdo ꝯcupiscētia carnis
est. i. voluptas. ā ꝯcupiscentia oclorꝫ. i. cupi-
ditas aut supbia vite. i. vanitas. q̄ tūc passi-
ones suas nobis ingerūt. quando eis forti-
ter repugnamus. Sic em̄ di. bern̄. Und̄ tri-
bulatio ista nisi dum resistitur ꝯtaminatiōi
ꝯcupiscētie repugnatur. Si em̄ voluntarie
admittuntur. iam nō tibi tribulatōeꝫ ingerūt
sed potius ꝯsolationē. Luctamur ergo cum
his vicijs q̄diu eris resistimus. sed tūc sup-
plantamus qñ iam victa sunt vt amplius
nō impugnēt. que si perfecte vīcere cupimꝰ.
oportet vt eorꝫ ꝯria in nobis ꝯplantemꝰ vt
videt contra cupiditatē vel auariciā q̄ mdꝰ
ingerit paupertatē ꝯ voluptatē. austeritatē.
contra vanitatē siue supbiā plenā humilita-
tē induamus. Que tria cū perfecte vite nr̄e
insederint. iā mdm perfecte ꝯtemnimus ⁊ la-
ban dicim̄ per oīa supplantasse. auxiliāte hie-
su christo. LVIII. De eodeꝫ sermo. iij.

Iacob traductis
omnibus que ad se pertinebant re-
mansit solus. et ecce vir luctabat̄ cū eo vsq̄
mane Gen̄. xxxij. Dicit Gre. Iustorꝫ vita q̄
si quedam forma nobis ꝓponitur imitanda
viua enī lectio est vita bonorꝫ. vñ nō imme-
rito. idem iusti in sacro eloquio libri noīant̄
Apo. xxij. vbi dr̄. Libri apti sunt coraꝫ eo. qꝛ ī
eorum vita legitur vnde debeant remunera-
ri. Expeditis ergo in precedentibꝫ tribus lu-
ctaminibus scꝫ in vtero. in domo ⁊ cū laban
⁊ hoc tam in actionibus q̄ in passionibus
nunc in duabus turmis. scꝫ actionū ⁊ passio-
nū meritis ditati (vt dicere possimus cū ia-
cob. In baculo meo transiui iordanē ⁊ nūc
cum duabus turmis regredior. quod est di-
cere In baculo meo hoc est in baculo crucis
transiui nudus iordanem. i. baptismū ⁊ nūc
ex his luctaminibꝫ ditatus regredior cū du-
abus turmis. s. meritis vt diximus actionū
⁊ passionū) si redire ad patriā celestis cupi-
mus luctamen cum angelo aggredi nos o-
portet. De hoc luctamine duo principaliter
prosequitur. Primo enim dicemus de lu-
ctaminis instauratione. Secundo de gratie
si vincimus assecutōe. Primū ibi in ꝓposi-
to themate iacob traductis omnibꝫ ⁊c̄. Se-
cundum infra. Qui cum videret q̄ euꝫ su-
perare non posset ⁊c̄. Primū adhuc in quat-
tuor diuiditur. Primo enim dicemus de lu-
ctaminis hīlitatione. Secundo de viri expo-
sitione. Tercio de luctaminis aggressione.
Quarto de luctaminis perseuerantia siue ꝯ-
tinuatione. Primū ibi iacob traductis om̄i-
bus que ad se pertinebant remansit solus.
secundum ibi et ecce vir. tercium ibi. lucta-
batur cum eo. quartum ibi. vsq̄ mane.

O Hec omnia per ordinem prosequen-
tes. primo dicendum est quomodo nos de-
beamus ad luctamen preparare. Debemus
enim nudi cum nudo angelo aggredi hoc
certamen ⁊ ab omni quod non est deus vel
ad deuꝫ ordinatum nos avertere vt ad eum
cum quo luctamine accipimus plena nos
facie ꝯuertamus. et hoc est ut dicit̄ in ꝓpoīto